

ДИРЕКТИВА 2004/114/ЕО НА СЪВЕТА

от 13 декември 2004 година

относно условията за прием на граждани на трети страни с цел образование, ученически обмен, безвъзмездно обучение или доброволческа дейност

СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взе предвид Договора за създаване на Европейската общност, и по-специално член 63, алинея първа, точка 3 а) и точка 4 от него,

като взе предвид предложението на Комисията,

като взе предвид становището на Европейския парламент¹,

като взе предвид становището на Европейския икономически и социален комитет²,

като взе предвид становището на Комитета на регионите³,

като има предвид, че:

- (1) С цел постепенното установяване на зоната на свобода, сигурност и правов ред, договарят предвижда приемането на мерки в областта на убежището, имиграцията и защитата на правата на гражданите на трети страни.
- (2) В договора се предвижда Съветът да приема мерките, свързани с имигрантската политика в областта на условия за влизане и пребиваване, както и стандартите относно процедурите за издаване на дългосрочни визи и разрешения за пребиваване от държавите-членки.
- (3) На извънредното съвещание в Тампере от 15 и 16 октомври 1999 г., Европейският съвет подчерта необходимостта от сближаване на националните законодателства в областта на условията за прием и пребиваване на граждани на трети страни и за тази цел поиска от Съвета бързото приемане на решения въз основа на предложения на Комисията.
- (4) Настоящата директива спазва основните права и признатите принципи от Хартата за основните права в Европейския съюз.

---

¹ ОВ С 68 Е, 18.3.2004 г., стр. 107.

² ОВ С 133, 6.6.2003 г., стр. 29.

³ ОВ С 244, 10.10.2003 г., стр. 5.

- (5) Държавите-членки следва да въведат разпоредбите на настоящата директива без дискриминация, на основание на пол, раса, цвят, етнически или социален произход, генетични характеристики, език, религия или убеждения, политически или други становища, принадлежността към национално малцинство, благосъстояние, произход по рождение, неравнопоставеност, възраст или сексуална ориентация.
- (6) Една от целите на Общността в областта на образованието е да се насърчава Европа като цяло в качеството ѝ на Световен център на високи постижения в областта на образованието и професионалното обучение. Насърчаването на мобилността на гражданите от трети страни насочена към Европейската общност с учебна цел е ключов елемент в тази стратегия. Сближаването на националните законодателства на държавите-членки в областта на условията за влизане и пребиваване е негова съставна част.
- (7) Миграцията, свързана с целите, посочени в настоящата директива, която принципно е временна и независеща от състоянието на пазара на труда в приемащата държава-членка, представлява взаимно обогатяване за лицата, които се ползват от нея, техните държави по произход и приемащата държава-членка и допринася за поощряване на по-доброто разбиращелство между културите.
- (8) Терминът прием покрива влизането и пребиваването на гражданите на трети страни за целите, определени с настоящата директива.
- (9) Новите правила на Общността се базират на определенията на понятията студент, стажант, учебно заведение и доброволческа дейност, вече използвани в правото на Общността, и по-специално в отделните програми на Общността за насърчаване на мобилността на заинтересованите лица (Сократ, Европейска доброволческа служба и др.)
- (10) Продължителността и другите условия, важащи за подготвителните курсове, за студенти, обхванати от настоящата директива, следва да се определят от държавите-членки в съответствие с тяхното национално законодателство.
- (11) Гражданите на трети страни, които попадат в категорията на стажантите без възнаграждение или в тази на доброволците, и които, поради своята дейност или вид получавани компенсации или заплащане се считат за работещи по смисъла на националното им законодателство, не са обхванати от настоящата директива. Приемът на граждани на трети страни, които възнамеряват да преминат учебен курс за медицинска специализация следва да бъде определен от държавите-членки.
- (12) Доказателствата за приемането на определен студент в определено висше учебно заведение могат да включват освен другото, писмо или сертификат, потвърждаващо неговото записване там.

- (13) Стипендиите могат да бъдат вземани при оценката за наличие на достатъчни средства.
- (14) Приемът по смисъла, определени в настоящата директива, може да бъде отказан по надлежно обосновани причини. По-специално приемът може да бъде отказан, ако определена държава-членка счете, на основата на оценка на фактите, че съответният гражданин на трета страна представлява потенциална заплаха за обществения ред или обществената сигурност. Понятието обществена политика може да включва присъда за тежко нарушение. В този контекст следва да се отбележи, че понятията обществен ред и обществена сигурност включват също така случаите, в които гражданите на трети страни принадлежат или са принадлежали към обединение, поддържащо тероризма, тези които поддържат или са поддържали обединение от този вид или имат, или са имали екстремистки замисли.
- (15) В случай на съмнение относно основанията на подадената молба за прием, държавите-членки следва да могат да изискват всякакви необходими доказателства за оценка на нейната съвместимост, и по-специално въз основа на обучението, което заявителят смята да следва, с цел да се избегне злоупотреба или неправилно използване на процедурата, установена в настоящата директива.
- (16) Мобилността на студентите, които са граждани на трети страни, провеждащи своето обучение в няколко държави-членки, трябва да се улесни, като същото трябва да се направи и по отношение на приема на граждани на трети страни, участващи в програми на Общността, които насърчават мобилността в нейните рамки или с насоченост към Общността, и които са свързани с целите, посочени в настоящата директива.
- (17) За да разрешат първоначално влизане на територията си, държавите-членки следва своевременно да издават разрешение за пребиваване или, ако издават разрешения за пребиваване единствено на своя територия, то своевременно да издават виза.
- (18) За да се даде възможност на гражданите на трети страни да покриват част от разходите за своето образование, следва да им се предостави достъп до пазара на труда при условията, изложени в настоящата директива. Принципът за достъп на студентите до пазара на труда при условията, изнесени в настоящата директива, следва да се превърне в общо правило; независимо от това, в изключителни случаи държавите-членки следва да могат да се съобразяват с положението на своя национален пазар на труда.
- (19) Понятието предварително разрешение обхваща предоставянето на разрешение за работа на студентите, които желаят да упражняват стопанска дейност.

- (20) Настоящата директива не засяга националното законодателство в областта на работа на непълен работен ден.
- (21) Следва да се предвидят разпоредби за ускорени процедури за прием с цел образование или в рамките на програми за обмен на ученици, осъществявани от признати организации в държавите-членки.
- (22) Необходимо е всяка държава-членка да направи така, че да огласи възможно най-широко, по-специално в Интернет, възможно най-пълната и редовно актуализирана информация за заведенията, посочени в настоящата директива, за учебни курсове, в които могат да бъдат приети гражданите на трети страни, както и за условията и процедурите за влизане и пребиваване на тяхна територия за тези цели.
- (23) Настоящата директива не следва по никакъв повод да засяга приложението на Регламент (ЕО) №1030/2002 на Съвета от 13 юни 2002 г. относно определянето на единния формат на разрешенията за пребиваване за гражданите на трети страни⁴.
- (24) Доколкото целта на настоящата директива, а именно условията за прием на граждани на трети страни с цел образование, ученически обмен, безвъзмездно обучение или доброволческа дейност, не може, поради своите измерения и въздействие, да се реализира в задоволителна степен от държавите-членки по отделно, но може да бъде по-добре реализирана на равнище Общност, последната може да предприеме мерките, предвидени в съответствие с принципа за субсидиарност, както гласи член 5 от Договора. Съгласно принципа за пропорционалност, както е установен в упоменатия член, настоящата директива не надхвърля строго необходимото за постигането на целите ѝ.
- (25) В съответствие с членове 1 и 2 от Протокола за позицията на Обединеното кралство и Ирландия, в приложение към Договора за Европейския съюз и към Договора за създаване на Европейската общност и без да се засяга член 4 от упоменатия протокол, Обединеното кралство и Ирландия не участват в приемането на настоящата директива и не са обвързани с нея, нито са подчинени на нейното приложение.
- (26) Съгласно членове 1 и 2 от Протокола за позицията на Дания, в приложение към Договора за Европейския съюз и Договора за създаване на Европейската общност, Дания не участва в приемането на настоящата директива и не е обвързана от нея, нито е подчинена на нейното приложение.

ПРИЕ НАСТОЯЩАТА ДИРЕКТИВА:

---

⁴ ОВ L 157, 15.6.2002 г., стр.1

ГЛАВА I
ОБЩИ РАЗПОРЕДБИ

Член 1

Предмет

Настоящата директива трябва да определя:

- а) условията за прием на граждани на трети страни на територията на държавите-членки, за период над три месеца, с цел образование, ученически обмен, безвъзмездно обучение или доброволческа дейност,
- б) правилата относно процедурите за прием за тези цели на граждани на трети страни на територията на държавите-членки..

Член 2

Определения

По смисъла на настоящата директива:

- а) „гражданин на трета страна” означава всяко лице, което не е гражданин на Европейския съюз по смисъла на член 17, параграф 1 от Договора;
- б) „студент” означава гражданин на трета страна, приет във висше учебно заведение и приет на територията на държавата-членка, за да следва като редовен студент определен учебно-образователен курс, което ще представлява неговата основна дейност, в резултат на която ще получи документ за завършено висше образование, признат в държавата-членка, включващ дипломи, сертификат или докторантска степен, получени от висшето учебно заведение, като може да покрива и подготвителната програма за този вид обучение, съгласно националното законодателство;
- в) „ученик” означава гражданин на трета страна, приет на територията на държавата-членка, за да провежда признат учебен курс за средно образование в рамките на програма за обмен, провеждана от организация, призната за целта в държавата-членка, съгласно националното ѝ законодателство или административната ѝ практика;
- г) „стажант без възнаграждение” означава гражданин на трета страна, приет на територията на държавата-членка за определен период на безвъзмездно обучение, съгласно нейното национално законодателство;
- д) „заведение” означава публично или частно заведение, признато в държавата-членка и/или чиято учебна програма се признава от

националното законодателство или от административната практика на тази държава-членка, за целите, посочени в настоящата директива;

- е) „програма за доброволческа дейност” означава програма за конкретна солидарна дейност, вписваща се в рамките на национална програма или програма на Общността и следваща цели от общ интерес;
- ж) „разрешително за пребиваване” означава всяко разрешение, издавано от органите на държавата-членка и даващо право на гражданин на трета страна да пребивава законно на територията на споменатата държава, съгласно член 1, параграф 2, буква а) от Регламент (ЕО) №1030/2002.

Член 3

Приложно поле

1. Настоящата директива се прилага по отношение на граждани на трети страни, които кандидатстват за прием на територията на определена държава-членка с учебна цел.

Държавите-членки могат също така да решат да прилагат настоящата директива и по отношение на граждани на трети страни, кандидатстващи за прием с цел обмен на ученици, безвъзмездно обучение или доброволческа дейност.

2. Настоящата директива не се прилага по отношение на:

- а) гражданите на трети страни, пребиваващи в държавата-членка в качеството си на кандидати за убежище или в рамките на режим на субсидиарна или временна закрила;
- б) гражданите на трети страни, чието експулсиране е било временно преустановено поради фактически или правни основания;
- в) гражданите на трети страни, членове на семейства на граждани на Европейския съюз, които са упражнили правото си за свободно движение в Общността;
- г) гражданите на трети страни, които се ползват със статут на дългосрочно пребиваващи в държавата-членка съгласно Директива 2003/109/ЕО на Съвета от 25 ноември 2003 г. относно статута на дългосрочно пребиваващи граждани от трети страни⁵, които упражняват правото си да пребивават в друга държава-членка с цел провеждане на учебен курс или професионално обучение;

---

⁵ ОВ L 16, 23.1.2004 г., стр. 44.

- е) гражданите от трети страни, които по смисъла на законодателството на съответната държава членка са в качеството си на работещи срещу възнаграждение или упражняващи самостоятелна дейност;

Член 4

По-благоприятни разпоредби

1. Настоящата директива се прилага без да накърнява по-благоприятните разпоредби на:
  - а) двустранни и многостранни споразумения, сключени между Общността или Общността и нейните държави-членки от една страна и трети страни, от друга страна; или
  - б) двустранни и многостранни споразумения, сключени между една или няколко държави-членки и една или няколко трети страни.
2. Настоящата директива се прилага без да накърнява правото на държавите-членки да приемат или да прилагат по-благоприятни разпоредби за лицата, за които тя се прилага.

ГЛАВА II

УСЛОВИЯ НА ПРИЕМАНЕ

Член 5

Принцип

Приемането на гражданин на трета страна по реда на настоящата директива подлежи на проверка на неговото досие, която следва да установи, дали кандидатът отговаря на условията, определени в член 6 и в зависимост от категорията, в която попада, на членове 7 - 11.

Член 6

Общи условия

1. Гражданинът на трета страна, кандидатстващ да бъде приет за целите, посочени в членове 7 - 11, следва:
  - а) да представи пътнически документ с неизтекъл срок на валидност, съгласно националното законодателство. Държавите-членки могат да изискват срока на валидност на пътническия документ да обхваща поне предвиждания срок на пребиваване;
  - б) в случаите, когато той е малолетен по смисъла на националното законодателство на приемащата държава-членка, да представи разрешение от родителите си за предвиждания престой;

- в) да разполага със здравна застраховка, покриваща всички рискове, срещу които гражданите на съответната държава членка обичайно са осигурени в последната;
- г) да не бъде считан за заплаха за обществения ред, обществената сигурност и общественото здраве;
- д) ако съответната държава-членка го изисква, да представи доказателство за платени такси, дължими за разглеждането на молбата му на основание член 20 от настоящата директива

Член 7

Специфични условия, приложими по отношение на студенти

1. Освен общите условия, посочени в член 6, гражданинът на трета страна, кандидатстващ да бъде приет за учебни цели следва:

- а) да е приет във висше учебно заведение за провеждане на учебно-образователния курс;
- б) да представи изискваното от държавата-членка доказателство, за това, че по време на своя престой ще разполага с достатъчно средства за покриване на разноските си за съществуване, учение и завръщане. Държавите-членки публикуват минималния размер на месечните средства, които се изисква за целите на настоящата разпоредба, без да се засяга индивидуалното разглеждане на конкретни случаи;
- в) ако държавата-членка го изисква, да представи доказателство, че има достатъчни познания по езика, на който се провежда учебната програма, по която ще учи;
- г) ако държавата-членка го изисква, да представи доказателство за платената такса за записване, която се изисква от учебното заведение;

2. Студентите, които при записване в определено заведение се ползват автоматично от здравна осигуровка, която покрива всички рискове, срещу които обичайно са осигурени гражданите на съответната държава-членка, се считат че отговарят на условията, посочени в член 6, параграф 1, буква в).

Член 8

Мобилност на студентите

1. Без да се накърнява член 12, параграф 2, член 16 и член 18, параграф 2, гражданинът на трета страна, който вече е приет в качеството си на студент, и който кандидатства да провежда част от учебно-образователния си курс, с който е ангажиран или кандидатства да го допълни със свързан с него учебен курс в друга държава-членка, се приема от последната в срок, който не възпрепятства продължаването на въпросните учебни занятия, като на

компетентните органи се предоставя достатъчно време за разглеждане на молбата и установяване дали:

- а) отговаря на условията на членове 6 и 7 по отношение на тази държава-членка; и
- б) е предал заедно с молбата за приемане, досие с документи, описващо подробно цялостния характер на университетското му образование, доказващо че учебният курс, който възнамерява да следва, наистина допълва този, който вече е завършил; и
- в) участва в програма за обмен на Общността или двустранна такава или е приет в качеството си на студент в дадена държава членка за период от минимум две години.

2. Изискванията, посочени в параграф 1, буква в) не са приложими когато, в рамките на своя учебно-образователен курс, студентът е задължен да провежда част от своите занятия в учебно заведение, намиращо се в друга държава-членка.

3. Компетентните органи на първата държава-членка предоставят, по искане на компетентните органи на втората държава-членка, необходимите сведения относно престоя на студента, гражданин на трета страна, на територията на първата държава-членка.

Член 9

Специфични условия, приложими по отношение на учениците

1. При условията на член 3, гражданинът на трета страна, кандидатстващ за участие в програма за ученически обмен, освен да отговаря на общите условия, посочени в член 6, следва :

- а) да е навършил минималната възраст и да не е надвишил максималната възраст, определени от съответната държава-членка;
- б) да представи доказателство, че е приет в средно учебно заведение;
- в) да представи доказателство за участие в призната програма за ученически обмен, провеждана от призната за целта организация в съответната държава-членка, по силата на националното ѝ законодателство или в съответствие с административната ѝ практика;
- г) да предостави доказателство, че организацията за ученически обмен гарантира на заинтересования по време на целия му престой на територията на съответната държава-членка, и по-специално, покриването на неговите разходи за съществуване, обучение, здраве и завръщане;
- д) да бъде приет за целия срок на пребиваването си от семейство, отговарящо на определените от съответната държава-членка условия и

подбрано в съответствие с правилата на програмата за ученически обмен, в която участва.

2. Държавите-членки могат да ограничат приемането на ученици, участващи в програмата за обмен до граждани от трети страни, предлагащи подобна възможност на собствените си граждани.

Член 10

Специфични условия, приложими по отношение на стажанти без възнаграждение

Съгласно член 3, гражданин на трета страна, който кандидатства за прием в качеството си на стажант без възнаграждение, освен да отговаря на общите условия, посочени в член 6, следва:

- а) да е подписал споразумение за обучение, когато е приложимо, одобрено от компетентния орган на съответната държава-членка в съответствие с националното ѝ законодателство или съгласно административната ѝ практика, на основата на безвъзмезден стаж в предприятие от обществения или частния сектор или обществено или частно заведение за професионално обучение, признато в държавата-членка в съответствие с националното ѝ законодателство или съгласно административната ѝ практика;
- б) по искане на дадена държава членка, да представи доказателство, че за времето на своя престой разполага с достатъчно средства за покриване на разходите си за съществуване, обучение и завръщане. Държавите-членки публикуват минималния размер на месечните средства, който се изисква за целите на настоящата разпоредба, без да се засяга индивидуалното разглеждане на конкретните случаи;
- в) ако държавата-членка го изисква, да премине основен езиков курс с цел да разполага с необходимите познания за провеждането на стажа.

Член 11

Специфични условия, приложими по отношение на доброволците

Съгласно член 3, гражданин на трета страна, който кандидатства за участие в програма за доброволческа дейност, освен да отговаря на общите условия, посочени в член 6, следва:

- а) да е навършил минималната възраст и да не е надвишил максималната възраст, определени от съответната държава-членка;
- в) да сключи споразумение с организацията, отговаряща в съответната държава-членка за доброволческата програма, в която участва, и което уточнява неговите задължения, условия на ръководство при изпълнение на тези задължения, работно време, средствата, с които разполага за покриване на пътните разходи, разходите за съществуване, квартира и

джобни пари за периода на пребиваването си, както й, когато е приложимо, обучението, което ще му бъде осигурено за подпомагане на изпълнението на неговите задължения;

- в) представяне на доказателство, че организацията, отговаряща за доброволческата програма, в която участва, е направила застраховка гражданска отговорност и гарантира изцяло заинтересования за целия му престой, и по-специално относно разходите му за съществуване, здравните разходи и разходите за завръщане; и
- г) ако държавата-членка домакин го изисква изрично, да премине встъпителен курс по езика, историята и обществен и политически структури на тази държава-членка.

ГЛАВА III

РАЗРЕШЕНИЕ ЗА ПРЕБИВАВАНЕ

Член 12

Разрешение за пребиваване, издавано на студенти

1. Разрешение за пребиваване се издава на студента за срок най-малко от една година, който е подновяем, ако притежателят му продължава да отговаря на условията, посочени в членове 6 и 7. Ако продължителността на учебно-образователния курс е по-малка от една година, разрешението за престой съответства на срока на учебно-образователния курс.

2. Без да се накърнява член 16, разрешение за пребиваване не може да бъде подновено или може да се оттегли, когато притежателят му:

- а) не спазва наложените ограничения за достъп до стопанска дейност, по силата на член 17;
- б) отбелязва недостатъчен напредък в своята учебна дейност, съгласно националното законодателство или съгласно административната практика.

Член 13

Разрешение за пребиваване, издавано на ученици

Разрешение за пребиваване на ученици се издава за срок от максимум една година.

Член 14

Разрешение за пребиваване, издавано на стажанти без възнаграждение

Срокът на валидност на разрешението за пребиваване, издадено на стажантите без възнаграждение е равен на срока на стажа и не може да надхвърля една година. В изключителни случаи може да се поднови еднократно и само за необходимия срок за получаване на професионалната квалификация,

признавана от държавата-членка, съгласно националното ѝ законодателство или в съответствие с административната ѝ практика, доколкото притежателят на разрешението продължава да отговаря на условията, посочени в членове 6 и 10.

Член 15

Разрешение за пребиваване, издавано на доброволци

Разрешение за пребиваване се издава на доброволците за срок от максимум една година. В изключителни случаи, когато продължителността на съответната програма е повече от една година, срокът на валидност на разрешението за пребиваване може да съответства на тази продължителност.

Член 16

Оттегляне или неподновяване на разрешение за пребиваване

1. Държавите-членки могат да оттеглят или да откажат подновяването на разрешение за пребиваване, издадено въз основа на настоящата директива, когато то е получено чрез измама или ако стане ясно, че притежателят му не е отговарял или вече не отговаря на изискванията за влизане и престой, посочени в член 6 и в зависимост от категорията, в която попада, съгласно условията, посочени в членове 7 - 11.

2. Държавите-членки могат да оттеглят или да откажат подновяването на разрешение за престой по съображения свързани с обществения ред, обществената сигурност и общественото здраве.

ГЛАВА IV

ТРЕТИРАНЕ НА ЗАИНТЕРЕСОВАНИТЕ ГРАЖДАНИ НА ТРЕТИ СТРАНИ

Член 17

Стопанска дейност, упражнявана от студентите

1. Извън времето, посветено на учебна дейност и при спазване на правилата и условията за съответната дейност в приемащата държава-членка, студентите имат право да бъдат наемани и може да им бъде разрешено да упражняват самостоятелна стопанска дейност. При това може да се взема предвид положението на пазара на труда в съответната държава-членка.

Когато е приложимо, държавите-членки издават на студентите и/или на работодателите предварително разрешение, съгласно тяхното национално законодателство.

2. Всяка държава-членка определя максималния брой работни часове, разрешени седмично или работни дни или работни месеци разрешени годишно,

които не могат да са под десет часа седмично или еквивалента им в дни или в месеци годишно.

3. Приемащата държава-членка може да ограничи достъпа до стопанска дейност през първата година от престоя.

4. Държавите-членки могат да изискат студентът да декларира предварително или по друг начин, упражняването на стопанска дейност пред органа, определен за това от съответната държава-членка. Може да бъде наложено и на работодателя задължение за предварително деклариране или деклариране по друг начин на същото.

ГЛАВА V

ПРОЦЕДУРИ И ПРОЗРАЧНОСТ

Член 18

Процедурни гаранции и прозрачност

1. Всяко решение по искане за получаване или подновяване на разрешение за пребиваване се приема и оповестява на кандидата, в срок, който не затруднява съответната му по-нататъшна учебна дейност, като същевременно се осигурява достатъчно време за разглеждане на заявлението от компетентните органи.

2. Ако информацията, предоставени в подкрепа на молбата са недостатъчни, разглеждането на молбата може временно да се преустанови и компетентните органи следва да информират кандидата за нужната им допълнителна информация.

3. Всяко решение за отхвърляне на искане за разрешение за пребиваване се нотифицира на съответния гражданин на трета страна в съответствие с процедурите за нотифициране, предвидени в приложимото национално законодателство. В нотификацията се посочват и възможните процедури за обжалване, с които разполага заинтересования, както и сроковете, в които трябва да предприеме действие.

4. В случай на отхвърляне на заявлението или на оттегляне на издадено разрешение за пребиваване по реда на настоящата директива, заинтересованото лице има право да упражни правото си на съдебно обжалване пред органите на съответната държава-членка.

Член 19

Ускорена процедура за издаване на разрешение за пребиваване или виза на студенти и ученици

Между органът на държавата-членка, който е компетентен по въпросите на влизането и пребиваването на студенти или ученици, граждани на трети страни, от една страна, и висшето учебно заведение или организацията, изпълняваща програма за ученически обмен, призната за това от съответната

държава-членка в съответствие с националното ѝ законодателство или според административна практика, от друга страна, може да се сключено споразумение за прилагане на ускорена процедура за прием, при която става възможно издаване на разрешение за пребиваване или на виза за съответния гражданин на трета страна.

Член 20

Такси

Държавите-членки могат да поставят изискване на кандидатите за заплащането на такси за разглеждане на искания във връзка с настоящата директива.

ГЛАВА VI

ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

Член 21

Докладване

Периодично и за първи път не по-късно от 12 януари 2010 г. Комисията изготвя доклад до Европейския парламент и до Съвета за приложението на настоящата директива в държавите-членки и предлага, когато това се налага, необходимите изменения.

Член 22

Транспониране

Държавите-членки въвеждат най-късно до 12 януари 2007 г. закони, подзаконови и административни разпоредби, необходими за да се съобразят с прилагането на настоящата директива. Те незабавно информират за това Комисията.

Когато държавите-членки приемат тези разпоредби, в тях се съдържа позоваване на настоящата директива или то се извършва при официалното им публикуване. Условието и редът на позоваване се определят от държавите-членки

Член 23

Преходна разпоредба

Чрез дерогация от разпоредбите, установени в глава III, за срок не повече от две години, считано от датата, посочена в член 22, държавите-членки не са задължени да издават разрешенията по силата на настоящата директива под формата на разрешения за пребиваване.

Член 24

Срокове

Без да се накърнява член 4, параграф 2, алинея втора от Директива 2003/109/ЕО, държавите-членки не са задължени да вземат предвид срока, за който студентът, ученикът, участващ в програма за обмен, стажантът без възнаграждение или доброволецът са пребивавали в това си качество на тяхна територия, при предоставяне на съответните граждани на трети страни на други права по силата на настоящото им законодателство.

Член 25

Влизане в сила

Настоящата директива влиза в сила на двадесетия ден след датата на публикуването ѝ в *Официален вестник на Европейския съюз*.

Член 26

Адресати

Адресати на настоящата директива са държавите-членки в съответствие с Договора за създаване на Европейската общност.

Съставено в Брюксел на 13 декември 2004 година.

За Съвета:
Председател
B.R.Bot